

Мэрлердин Келишими Европа Бирлигинин энергетикалык эффективдүүлүктү жогорулатуу жана энергиянын калыбына келүүчү булактарын колдонуу жолу менен 2020-жылга карата көмүр кычкыл газынын чыгындыларын жок дегенде 20%га азайтуу боюнча ыктыярдуу алынган милдеттенмелерге жетишүүдөгү жергиликтүү, аймактык жана улуттук бийликтерди бириктирүүчү алдыңкы демилгеси болуп саналат.

2008-жылы ишке киргизилгенден бери Мэрлердин Келишими туруктуу энергия программаларын түзүүдө жана ишке киргизүүдө Европада жана анын чегинен сырткары жерлерде жергиликтүү бийликтерге колдоо көрсөтүүнүн жана кызыктырып дем берүүнүн алдыңкы демилгесинен болуп калды. Ошентип, Мэрлердин Келишими шаарлардагы экологияга багытталган экономикалык өнүгүүгө жана жашоонун сапатынын жогорулашына өз салымын кошуп келет. Кантип? Энергияга жетүү мүмкүндүгүн жакшыртуу, жумуш орундарын түзүү, экономикалык жана социалдык жыргалчылыкты жакшыртуу жана климаттын өзгөрүшү менен байланышкан көйгөйлөрдү чечүү жолу аркылуу. Чыгыш - Мэрлердин Келишиминин Кеңсеси Киевде (Украина), Ереванда (Армения), Тбилисиде (Грузия) жана Алматыда (Казакстан) иштеп жатышкан он бир өлкөгө администрациялык, техникалык жана маалыматтык көмөк көрсөтөт: Армения, Азербайжан, Беларусь, Грузия, Казакстан, Кыргызстан, Молдова, Тажикстан, Түркмөнстан, Украина жана Өзбекстан.

Жергиликтүү бийлик органдары негизги оюнчулар катары

Жергиликтүү бийликтер жарандардын жүрүм-турумун өзгөртүүгө, коомдук жана жеке кызыкчылыктарды айкалыштырууга жөндөмдүү болгон звено болуп саналат. Жергиликтүү бийлик органдары тарабынан кабыл алынган чечимдер жашоонун сапатына (мисалы, энергетикалык кызматтардын, таза абанын жеткиликтүүлүгү) жана шаардын экономикалык динамикасына бир кыйла жана оң таасирин тийгизиши мүмкүн. Ири шаарлар, шаарчалар жана башка шаардык аймактар климаттын өзгөрүшүнүн кесепеттерин жеңилдетүүдө чечүүчү роль ойношот, себеби алардын үлүшүнө бүт дүйнө жүзү боюнча CO₂ чыгындыларынын көлөмүнүн 70%дан ашыгы туура келет.

Милдеттенмелер

Мэрлердин Келишими – бул “дагы бир өнөктүк” эмес, бирок энергетика жана климаттык өзгөрүүлөрдүн кесепеттерин жеңилдетүү жаатындагы айкын өлчөнүүчү максаттарга жетишүүгө негизделген жана жергиликтүү бийликтердин өздөрүнүн мойнуна алган олуттуу милдеттенмелери. Шаарлардын алган милдеттенмелери, ошондой эле коюлган максаттарга жетүү да Европа Комиссиясынын ички илимий кызматы болгон Бириккен Изилдөө Борбору тарабынан такай жүргүзүлгөн мониторингдин предмети болуп саналат. Мунун баары Мэрлердин Келишимин улуттук артыкчылыкка ылайык жергиликтүү деңгээлде аракеттерге кызыктырып дем берген уникалдуу демилгеге айлантат.

Өздөрүнө кабыл алган ыктыярдуу милдеттенмелердин алкагында шаарлар туруктуу энергиянын жергиликтүү программаларын жайылтуу, ошондой эле Брюсселдеги Мэрлердин Келишиминин Кеңсесине Туруктуу энергетикалык өнүгүү боюнча иш-аракеттер планын (ТЭӨИП) тапшыруу үчүн зарыл болгон долбоорлук жана администрациялык көндүмдөрүн өнүктүрөт. Бул туруктуу энергияны өнүктүрүү боюнча негизги иш-аракеттерге жасалган ар тараптуу сереп Келишимге кошулгандан кийин бир

жылдын ичинде иштелип чыгат жана берилет. ТЭӨИП жергиликтүү деңгээлде коюлган энергетикалык жана климаттык максаттарга жетүү үчүн карта катары кызмат кылат. 2014-жылдын февралына карата 3 300 дөн ашуун ТЭӨИП берилип, алардын 1 800дөн ашууну гана кабыл алынган.

Өнүгүү

Демилге өз ичине 50 өлкөдөн 5 400дөн ашуун Кол коюучулардан турган жергиликтүү бийликтерди камтыйт, алардын ичинде Чыгыш Европадан, Түштүк Кавказдан жана Борбордук Азиядан 80ден ашык мэр бар. Андан тышкары, Чыгыш Өнөктөштүгүнүн жана Борбор Азиянын өлкөлөрүндө жашаган 10 миллиондон ашуун жаран Мэрлер Келишимине тартылган.

Колдоо көрсөтүү

Мэрлердин Келишими – бул жергиликтүү жана чөлкөмдүк алдыңкы бийлик органдарынын такай өсүп жаткан эл аралык коомдоштугу, ал саясий (Европа Комиссиясы, улуттук өкмөттөр, улуттук палаталар ж.б.) жана каржы институттарынын (Европа инвестиция банкы, Европа Реконструкция жана Өнүгүү банкы, Азия өнүктүрүү банкы, жеке менчик банктар ж.у.с.) бекем колдоосуна ээ.

Келишимдин Кол коюучулары Мэрлер Келишиминин Кеңселери, Келишимдин Улуттук жана Чөлкөмдүк Координаторлору, Келишимдин Жактоочулары жана башка кызыкдар болгон тараптар тарабынан көрсөтүлгөн ар тараптуу колдоо жана тармактык мүмкүнчүлүктөрдөн пайдалана алышат. Андан сырткары, ар кайсы өлкөлөрдүн түзүк тажрыйбасы жергиликтүү бийликтерге алардын өкмөттөрүн жана өнөктөштөрүн Мэрлер Келишимине кошулууга ынандырууга көмөк көрсөтө алат.

Чыгыш Европанын, Түштүк Кавказдын жана Борбор Азиянын кол коюучуларына Иш-аракеттердин планын иштеп чыгууда жардам берүү үчүн бир катар методикалар жана куралдар иштелип чыккан. Андан тышкары, Европа Комиссиясынын Бириккен Изилдөө Борбору кол коюучулардын алдында келип чыгышы мүмкүн болгон техникалык маселелер боюнча англис жана орус тилдеринде жардам көрсөтөт. Бул аракеттер Мэрлер Келишиминин Кеңселери тарабынан көрсөтүлгөн жардамды толуктап турат.

Таасир кылуу

Келишимдин ийгилиги кол коюучулар тарабынан жасалган айкын кадамдардын жана чаралардын натыйжасы болуп саналат. Өздөрүнүн ТЭӨИПинде белгиленген иш-аракеттерди жүзөгө ашыруу менен, жергиликтүү коомдоштуктар энергетикалык кызматтарга жакшыраак жетүү, энергия үчүн эсептерди төмөндөтүү, энергиянын натыйжалуулугу боюнча инвестицияларга, жумуш орундарын түзүү жана энергетикага бөлүнгөн муниципалитеттердин бюджеттик каражаттарын үнөмдөө мүмкүндүгүнө ээ болушат.

Келишимдин катышуучуларынын жалпы максаты бир: өз жарандарына экологиялык, социалдык жана экономикалык көз караш менен алганда туруктуулугу менен айырмаланган жашоо чөйрөсүн түзүү жана түгөнүп бара жаткан жаратылыш ресурстары жана климаттык өзгөрүүлөргө байланышкан глобалдык көйгөйлөрдү чечүүгө өз салымын кошуу.

КОШУМЧА МААЛЫМАТ ҮЧҮН

Web

www.soglasheniemerov.eu

http://en.wikipedia.org/wiki/Covenant_of_Mayors

Басылмалардын бардыгын орус тилинде жана бөлөк тилдерде алса болот.

Басылмалар >www.soglasheniemerov.eu/media/communication-materials_ru.html

Сүрөттөр >www.soglasheniemerov.eu/media/pictures_ru.html

Байланыш

info-east@eumayors.eu

The Covenant of Mayors East project is funded by the EU.

Чыгыш – Мэрлер Келишиминин Кеңсеси (Чыгыш - МКК) [Energy Cities](#) Бирикмеси башчылык кылган жана [Climate Alliance](#), «Украинанын энергоэффективдүү шаарлары» Бирикмелеринен жана Борбор Азиянын Чөлкөмдүк экологиялык борборунан турган консорциум тарабынан башкарылат